

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B. V. D.

Stg. GEHEIM

- 2 NOV. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

Bijlage(n): 1.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President,
Plein 1813 no. 4,
te's-GRAVENHAGE.

Nr. 963.011

Uw brief van:

Onderwerp:

Het 11e landelijk congres van
de Studentenvakbeweging (SVB).

's-Gravenhage, 11 juli 1969.

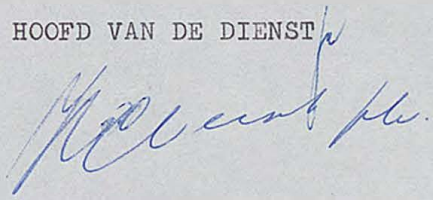
President Kennedylaan 25

~~GEHEIM~~

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie een rapport aan te bieden betreffende bovengenoemd onderwerp.

Een exemplaar van dit rapport zond ik rechtstreeks aan de Ministers van Binnenlandse Zaken, van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Onderwijs en Wetenschappen en van Defensie.

HET HOOFD VAN DE DIENST

H.C. Neervoort.
~~GEHEIM~~

Dit exemplaar bestaat uit 6 blz.

~~GEHEIM~~

HET 11e LANDELIJK CONGRES VAN DE STUDENTENVAKBEWEGING (SVB).

S a m e n v a t t i n g

Op dit congres, dat van 6 tot en met 8 juni 1969 in Tilburg werd gehouden, kwamen, evenals op het vorig jaar gehouden 10e congres, diepgaande interne meningsverschillen aan de dag.

De organisatoren slaagden er niet langer in de eenheid te sauveren, hetgeen mogelijk het einde betekent van de SVB als landelijke organisatie.

De congresdeelnemers bleken er vrijwel allen voor geporteerd de SVB te decentraliseren, waarbij sommigen dachten aan de oprichting van basisgroepen (bij voorkeur per faculteit), anderen aan de bevordering van een breder "commune"-systeem.

Een meer definitieve beslissing hierover zal wellicht genomen worden op een nog te houden organisatie-congres.

Op het congres werd de aandacht gevestigd op de in het najaar te organiseren anti-NAVO-acties, terwijl voorts besloten werd gedurende de zomermaanden, in samenwerking met de Nederlandse Studenten Raad (NSR), een aantal seminars over politieke onderwerpen te houden.

Dit exemplaar bestaat uit 6 blz.

~~GEHEIM~~HET 11e LANDELIJK CONGRES VAN DE STUDENTENVAKBEWEGING (SVB)

Op 6, 7 en 8 juni 1969 werd in de Economische Hogeschool te Tilburg het 11e congres van de Studentenvakbeweging (SVB) gehouden.

Het aantal aanwezigen, vrij klein in verhouding tot voorgaande congressen, varieerde van 40 tot 80 en steeg of daalde al naar gelang men geïnteresseerd was in het onderwerp dat aan de orde was. De congresgangers waarvan het grootste deel afkomstig was uit Amsterdam, Nijmegen en Tilburg (een enkeling uit Drienerlo, Leiden en Utrecht), hielden zich voornamelijk bezig met de analyse van de sinds het voorjaar van 1968 gevoerde acties. De discussies daarover waren weinig interessant. Wellicht als gevolg daarvan en ook door de zeer slechte voorbereiding - er waren bijvoorbeeld van te voren geen congresstukken opgesteld - heerste er op het congres een pessimistische stemming.

De malaise werd nog verdiept door het besef, dat de SVB ondanks haar leuze "terug naar de faculteiten" (verwijzend naar een tactiek van lokale acties) waarmee men gehoopt had aansluiting te kunnen krijgen bij grotere groepen niet-leden, slechts weinig gevorderd was op de weg naar politisering van het studentendom, en dat de afstand tussen de radikale leiders en de gematigde meerderheid nog even groot was als altijd.

Rede van de voorzitter

Het congres werd op vrijdag 6 juni geopend door Jelle Visser, voorzitter van de SVB, tevens vice-voorzitter van het bestuur van de Nederlandse Studenten Raad (NSR). Volgens hem waren de in de laatste maanden gevoerde acties voor medezeggenschap en medebeslissingsrecht een weerlegging van de frase, als zou er aan de klassenstrijd een eind zijn gekomen. De acties hadden op hardhandige wijze de illusie verstoord dat de tegenstellingen binnen de maatschappij via overleg opgelost zouden kunnen worden. Deze ideeën, die tenslotte terug te voeren waren op de ontkenning van de fundamentele tegenstellingen in de maatschappij, in de bedrijven, op de scholen en de universiteiten, hadden - aldus Visser - plaats gemaakt voor het besef, dat de democratie moest worden veroverd; hiervoor moest de bestaande macht worden aangevallen en afgebroken in een reeks opeenvolgende acties.

Over de toekomstige acties zei Jelle Visser, dat het de bedoeling was samen met andere groepen te werken aan een anti-NAVO-campagne, aan acties tegen het leger, vóór het scholierenprotest, vóór de eisen van de arbeiders en voor steunverlening aan "onze Curaçaose kameraden".

De acties in Tilburg, Nijmegen en Amsterdam

Op de eerste congresdag vond ook een nabespreking plaats van de recent in Tilburg, Nijmegen en Amsterdam gevoerde acties.

De discussies daarover waren zeer pover. Vermoedelijk werd dit voornamelijk veroorzaakt door het feit dat - wegens het ontbreken van een "beschrijvingsbrief" - niemand zich van te voren op de onderwerpen die aan de orde kwamen, had kunnen voorbereiden. De discussie handelde voornamelijk over de verhouding van de "voorhoede" tot de "massa". Alhoewel het congres het er over eens bleek te zijn dat de anti-autoritaire strijd op de universiteiten c.q. faculteiten door veel studenten met instemming was begroet, moest anderzijds geconcludeerd worden dat men in de strijd een kardinale fout had gemaakt, als gevolg waarvan de "voorhoede", d.w.z. de leidinggevende SVB-ers er niet in waren geslaagd, de massa van de studenten in de acties te betrekken en te politiseren.

De fout bestond daarin, aldus de theoretici op het congres, dat de "koplopers", inplaats van eerst de anti-autoritaire strijd zoveel mogelijk te stimuleren, in het voorjaar van 1968 tijdens de anti-Marx-actie, voortijdig een wat genoemd werd "anti-kapitalistische" brochure over "Universiteit en onderneming" het licht hadden doen zien, die niet aansloot op de gedachtenwereld van de doorsnee student. Deze bleek namelijk op dat moment niet rijp om met de kapitalistische gedachten-gang te breken. Mede daardoor was er een grote afstand tussen de leidende elite van zgn. beroeps-revolutionairen en de massa der studenten ontstaan. Zelfs tijdens de recente bezettingen, zo was gebleken, had de massa zich door de autoriteiten laten inpalmen en was opnieuw de harde kern van de revolutionairen alleen overgebleven.

Het is interessant dat vooral Hugues Boekraad, Henk Sips (beiden uit Nijmegen) en Frank Jaap Buys (Amsterdam) tot deze conclusie kwamen. Voor Boekraad en Sips betekende dat een voorbeeldig staaltje van zelfkritiek, daar zij destijds, samen met Ton Regtien en Michel van Nieuwstadt, de gewraakte brochure zelf hadden geschreven!

- 4 -

Voorts noemde men als een belangrijke oorzaak van de mislukking van de politisering van de massa - zowel in Tilburg als in Amsterdam - het feit dat naarmate de acties zich ontwikkelden en er meer studenten bij betrokken raakten, de eisen abstracter werden en daardoor gemakkelijker ingewilligd konden worden. Volgens de SVB-theoretici was dat te wijten aan een zekere passiviteit van de "voorhoede" tijdens de acties.

Meningsverschillen

Evenals op het vorige congres, dat in het najaar van 1968 werd gehouden, kwamen ook thans grote meningsverschillen aan het licht. Deed men het vorige jaar hardnekkige pogingen die te overbruggen om, zoals de toenmalige voorzitter Henk Vlaar het uitdrukte, het voortbestaan van de organisatie te garanderen, in Tilburg bleek dat niet meer mogelijk. Het werd duidelijk, dat de SVB als landelijke organisatie een hachelijke periode van haar bestaan was ingegaan.

Het congres werd gedomineerd door slechts enkele radicalen. Aan het woord waren bijna uitsluitend de theoretici Henk Sips, Frank Jaap Buys, Hugues Boekraad en Joost Kircz. Dit tot grote ergernis van de Tilburgse SVB-leden, die vergeefse pogingen deden de "autoritaire tendenzen" in de SVB te doorbreken: het probleem van de "bonzen-image" dat zij in discussie hadden willen brengen, werd niet in behandeling genomen.

Buitenlandse belangstelling

Het congres werd bijgewoond door drie Belgen (uit Gent en Leuven) en door vier à vijf leden van de Sozialistische Deutsche Studentenbund (SDS). Tijdens de avondvergadering van 7 juni werd een brief van het hoofdbestuur van deze links-socialistische Westduitse studentenorganisatie voorgelezen, waarin op de SVB scherpe kritiek werd geleverd, hierop neerkomende, dat de leiders van de studentenoppositie op dat moment niet in Tilburg behoorden te vergaderen, maar in Amsterdam zouden moeten zijn om acties voor te bereiden tegen de berechting van de Maagdenhuisbezitters.

De toekomst van de SVB

Wat de toekomst van de SVB betrof: Ton Regtien, één der oprichters, was van mening dat de syndicalistische studentenbeweging landelijk weinig meer te betekenen had. Hij bleek geporteerd te zijn voor een opsplitsing

- 5 -

~~GEHEIM~~

in autonome basisgroepen. Ook Frank Jaap Buys en Joost Kircz dachten in deze richting (alle drie maakten zij deel uit van de zgn. "bezettingsraad" in het Maagdenhuis in Amsterdam).

Andere congresdeelnemers, zoals die uit Tilburg, bleken vooral te voelen voor een "vrije organisatie" van communes, waarbij het privéleven en de politieke activiteiten van de studenten beter geïntegreerd zou kunnen worden.

Een beslissing werd op dit punt niet genomen, in afwachting mogelijk van een in het najaar te houden organisatorisch congres. Dat men dan alsnog zou besluiten tot een min of meer straffe vorm van landelijke coördinatie lijkt evenwel op dit moment weinig waarschijnlijk.

Nieuwe activiteiten

Ondanks de interne tegenstellingen, de slechte organisatie en het heersende pessimisme kon men het eens worden over een aantal nieuwe activiteiten. Men besloot onder meer tot:

- acties tegen het proces tegen de bezetters van het Maagdenhuis;
- vorming van basisgroepen (bij voorkeur per faculteit en met medewerking ook van niet-studenten) die concrete problemen zouden moeten aanpakken;
- bevordering van de idee van studentenwoongemeenschappen (communes), waardoor politieke acties "dagwerk" zouden kunnen worden;
- uitgifte van een nieuw theoretisch blad naast het bestaande "Demokrater", met name gericht op de problematiek van de studentenoppositie;
- uitgifte van een zwartboek over jeugdlonen en de positie van jeugdige werknemers (dit in samenwerking met de SJ en, zo mogelijk, ook met andere jeugdorganisaties).

Voorts werd, op voorstel van de Nijmeegse student Hugues Boekraad, besloten in de maanden juli en augustus te Nijmegen, in samenwerking met de NSR, seminars te houden of op andere wijze enkele studieprojecten aan te pakken, ter bevordering van de theoretische scholing ("conditie-training in de vakantiemaanden"). Als onderwerpen werden genoemd: voor de rechten-studenten de Nederlandse rechtspleging terzake van demonstranten en ordeverstoorers, voor sociologie-studenten de positie van de werkende jeugd, voor politicologen de problematiek van de verhoudingen tussen Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen, en in het algemeen de kwesties van zelfbeheer en medezeggenschap.

Stg. GEHEIM~~GEHEIM~~

Besluit

De conclusie moet wel luiden dat op dit bepaald niet opgewekte congres weinig duidelijkheid geschapen werd met betrekking tot de toekomstige positie van de SVB.

Voorzitter Jelle Visser stelde zijn functie ter beschikking, maar bleek, bij gebrek aan een geschikte opvolger, voorlopig te moeten aanblijven.

Voorts bleek men de organisatie in elk geval te willen decentraliseren, waarbij men zowel in de richting van basisgroepen (vochroedegroepen) als in de richting van studentencommunes dacht.

De landelijke SVB, zoals deze tot nu toe bestond, schijnt daarmee een langzame dood te zullen sterven.

10 juli 1969.